

letne naročnine, pa bi dobil isto kot vi sedaj za 32 Din. Kajti glavno delo: pisanje, stavljenje črk, priprava vsake strani posebej, vse to se mora delati za en izvod ravno tako, kakor se dela za 100.000 izvodov. Ko je enkrat vse v stroju, tedaj pa dela samo stroj in gre samo papirja več. Ako bi recimo letos za leto 1934 »Slovenski gospodar« dobil še enkrat toliko naročnikov, kolikor jih je imel dosedaj, bi lahko vsak teden prilagal slike, tiskane na posebno lepem papirju, pa bi se mu cena nič ne povišala. Čim več izvodov nam namreč tiskarski stroj tiska, tem cenejši je vsak izvod, tem več mu potem lahko dodajemo.

Vemo, da je posebno dandanes težko pridobivati novih naročnikov, ko celo dosedanji v skrbeh ogledujejo našo položnico, kje bodo dobili denar. Toda vključno temu smatramo za svojo dolžnost, da smo vam povedali »skrivnost« naših računov. Isto kot pri našem listu bo tudi pri Mohorjevi družbi. Samo zaradi tega, ker ima veliko naročnikov, lahko daje toliko knjig za 20 Din. Če bo pa tudi število Mohorjanov padalo,

bodo ostali tudi vedno manj prejemali. Ali niste tega že tudi sami opazili?

Samo z roko v roki z našimi zvestimi naročniki in prijatelji ter agitatorji, ki dvigajo število naših naročnikov, moremo tudi izboljšavati list »Slovenski gospodar«. **Res bomo prihodnje leto skušali prilagati kake posebne priloge »Slike«, ne moremo pa danes še reči, kolikokrat.** Odvisno je to vse od števila naročnikov! Damo vam pa besedo: Ako bi se poleg dosedanjih naročnikov zvišalo število naročnikov za 5000, to je povprečno na vsako župnijo v naši škofiji po 20, potem bi mogli prilagati »Slike« vsak mesec. Ako bi pa segli enkrat tako na delo, da bi posebno v onih krajih, kjer letos lahko naročijo »Slovenskega gospodarja«, to je posebno v Savinjski dolini in povsod tam, kjer so dobro hmelj prodajali, pa da bi na vsakega dosedanjega naročnika prišel še eden nov naročnik, bi lahko vsak teden bile priložene take »Slike«. Mi smo rekli svoje, vi storite svoje! Prav pa je, da ste želeli to pojasniti v časopisu, — zdaj veste:

Takole je!

ter jih spravil na pot, po kateri so hodili naši pradedi: na katoliško, slovensko pot. Po tej poti bomo mi hodili ter se izobraževali. Kakor čujemo, bo 10. decembra za celo našo dekanijo poučen tečaj. Fantje, udeležimo se ga, da se poučimo o tem, kako naj vršimo izobraževalno delo v naših vrstah.

*

Hoče. Zopet nekaj novega! V nedeljo dne 3. decembra boste imeli priliko videti ob treh popoldne in ob sedmih zvečer v prosvetni dvorani krasno Anzengruberjevo štiridejanko: »Samska domačija«. Ne bo vam žal, ako pridite!

Vrli in neumorni Magdalenci so zopet nastopili z gostovanjem Gogoljeve »Ženitve« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Vsakdo, kdor je že prisostvoval njihovim prireditvam in zasledoval njihovo delo, jim mora priznati, da je društvo s svojimi podanimi predstavami doseglo višek, do katerega se pač lahko umetniško povsje diletantski oder. S svojim idealno požrtvovalnim kulturnim delom na odru zaslužijo, da jim njihovo nesebično delo priznavamo in podpremo, če pomislimo na žrtve, ki jih doprinašajo, ko se dan na dan po dnevnem delu v svojih poklicih mesto počitka in razvedrila zbirajo na svojem odru, ne ustrašit se dela in naporov. Njihove predstave jim z ozirom na nizko vstopnino včasih ne donajajo niti toliko, da bi krili redne stroške s predstavami, zato se jim oddolžimo in jih podprimo vsaj s tem, da redno obiskujemo njihove predstave. Da so nekateri igralci res vsega upoševanja vredni in odersko kot diletanti na višku, nam je pokazala tudi zadnja predstava. V vlogi Podkoljosina je nastopil g. Gračner. Podal je svojo vlogo starega samca, tipičnega bojzljivca in starega filistra, res zelo dobro. Vloga Kočkarova (g. Jovčič), katerega vsaka kretnja je vzbujala vtis dovršenega komika. Nevesta (g. Simčičeva) se s svojim ljubkim nastopom in oderskim talentom razvija v čim močnejšo igralko. Mešetar (g. Eichmeister), mešetarica (gospa Starčeva) in Jajčnik (g. Hameršak) so doigrali svoje vloge z vso preciznostjo, sicer jih pa poznamo kot najboljše vloge že iz njihovih dosedanjih nastopov. Čestitamo Magdalencem na doseženem uspehu!

DRUŠTVENE VESTI

Fantje, na delo!

(Dopis od Sv. Benedikta v Slov. goric.)

Da nas prezgodnji sneg in zima ne bosta našla brez dela, smo si tudi pri nas poiskali nove snovi za delo za boljšo bodočnost. Nismo se ustrašili tudi pri nas današnjih krivih modernih preokrov in njihovih postojank. Dokaz za to je dejstvo, da smo si z veliko vnemo in korajžjo ustanovili dne 12. novembra fantovski odsek KA. Navzočih je bilo kljub slabemu vremenu 16 fantov, kateri so si izvolili sledeči odbor: Žižek Mihael, predsednik; Perko Vinko, pod-

predsednik; Harl Mirko, tajnik; Bernjak Konrad, blagajnik.

Fantje, sedaj pa na delo! Knjigo v roke in katoliški časopis! Kdor se v mladih letih ne izobrazuje, izpopolnjuje in požlahtnuje, ta po besedah velikega škofa Slomškega vse svoje življenje malovredna lesnika ostane. Knjiga bodi za nas tudi orožje. Mi katoliški fantje ne poznamo in ne maramo »aufbiksanja«. Mi smo korajžni, naša korajža pa samo velja pravi katoliški in narodni izobrazbi. Imamo dosti nasprotnikov, ki nas zalezujejo in nas ovajajo. Pa se jih ne bojimo. Kdor je poštenjak, njemu se ni treba ničesar bati. Naj naši nasprotniki znajo, da smo mi pripravljene tudi za žrtve za naše katoliške in narodne ideale. Mi naših nasprotnikov ne sovražimo, marveč za nje molimo, naj bi jih Bog rešil zmote

nik, niti kot krajevni šolski ogleda ne more. Tam le na drugi strani stoji trepetljika, tisto vam ob priliki pokažem. Trepetljika je neka vrsta jesike, brest pa je limovec.«

»Čudim se, da ste tako učeni, ko ste še tako mladi. Ali ste se vsega tega učili v šoli?«

»Ne, pač pa pri nekem nadgozdarju. Saj veste, da je moj oče zgodaj umrl; tako sem vsake počitnice živela pri stricu, ki je bil nadgozdar. No, ta je poznal gozd.«

»Toda tistega, kar je čisto človeško — se pri nadgozdarju pač niste naučili. Resni ste bolj, kakor to terjajo vaša leta, in svet poznate, gospodična Erika.«

Nekaj je rahlo izpreletelo njen obraz.

»Kaj naj vam rečem? — Saj se vendar vedno pravi: »la življenja. Bila sem — kakor ljudje govore — pod trdo pestjo življenja. In pod to pestjo se mora človek hitro učiti, sicer je izgubljen.«

»Mislim, da boste kljub tej »pesti« vse skušnje v življenju boljše prestali, kakor marsikdo drugi, ki je dolgo in lagodno hodil v šolo in ki

si je lahko privoščil potrato, da je večkrat obsejal, zato, da so ga nato zopet porinili naprej.«

Zmignila je z ramami.

»Kdo vé.«

Došel naju je Čresnik, pobrenkaval na plunki, vriskal, povedal kakšno šalo in se smejal z vedrim obrazom.

Tedaj se je začela smejati tudi Erika in se obrnila k njemu.

Jaz pa sem obmolnil, imel sem na jeziku trpek okus, v srcu pa bolečino. Najprej sem bil jezen na tega lahkomišljenega slikarja, ki je bil tako površen, pa je vendar tako zmagoslavnc lahko skakljal po poti, nato pa sem se začel posmehovati samemu sebi.

O čem pa sem se razgovarjal s tem mladim dekletom? O razločku med brestom in trepetljiko. In o šoli življenja. Naravoslovje in filozofiranje, to je res pravo, če meri človek na deključje srce.

Hubert, star si. Zamudil si svoj čas, ga potratil s požrešnostjo, zanovčeval. Sedaj je pre-

od londonske opere letno plačo 5000 funtov in posebej še knežje nagrade za pesmi, katere je prepeval po hišah zasebnikov.

V istem času je slovel kot sopranist tudi Italijan Caffarelli, po rojstvu priprost kmečki fant. Kupil je celo kneževino San Dorado in za težke dukate tudi naslov vojvode. Za vsak nastop je zahteval 700 do 800 dukatov. Njegov v banki naložen denar mu je dajal letnih 12 tisoč dukatov obresti.

Tudi slovite pevke niso zadovoljne z majhno plačo. Frančiška Cuzzoni je dobivala v Londonu 2000 funtov letne zlače. Lahko zaslužen denar je preveč

Verzej. Svetoletni jubilej je šolska mladina lepo obhajala, ko se je na praznik Kristusa Kralja v velikem številu udeležila šolarske sv. maše in je pri njej zbrano in v zboru molila lepe mašne molitve iz liturgičnih knjižic ter pobožno sprejela Kristusa v svoje otroško srce. Škoda, da je tako malo odraslih videlo te lepe prizore. — V nedeljo dne 3. decembra pa bodo veliki in mali Marijini otroci počastili Brezmadežno v zavodovi dvorani, kjer bodo po večernicah pripravili kratko proslavo.

Ljutomer. Miklavžev večer priredi gledališki odsek Marijanske kongregacije že v nedeljo dne 3. decembra, ob pol štirih popoldne, v dvorani Katoliškega doma. Najpoprej zapoje fantovski pevski zbor par lepih narodnih in umetnih pesmi. Nato bo predigra za nastop Miklavža, ki bo po naročilu Boga Očeta »dobrim plačnik«. Miklavž, saj že veste, da bo to naš šaljivec g. Znidarič, ima že pripravljen svoj govor. Pripravi si meh za smeh. Vstopnica znižana: sedeži 4 Din, stojišča 2 Din, otroci 1 Din. Darovi se sprejemajo isto nedeljo od 8. do 12. ure dopoldne v Katoliškem domu v knjižnici.

Ljutomer. Praznik Brezmadežne, 8. december, je praznik naše kongregacije. Vsako leto smo ga še slovesno proslavili. Radi koncerta koroških pevcev, ki nastopijo v Ljutomeru baš dne 8. decembra popoldne, smo zunanjo proslavo praznika Brezmadežne preložili na nedeljo dne 10. decembra. Namesto običajne akademije vprizorimo letos tridejansko igro »Sultanova hčerka in dobri vrtnar«. Igra je globoko verska in izraža iskanje in hrepeneje po Bogu. Šele Kristus, dobri vrtnar, umiri vedoželjno srce princezine, ki v ljubezni z Bogom najde svoj mir. To bo zopet nekaj novega, modernega. Upamo, da bo ta igra enako zadovoljila gledalce, kot lansko leto predstava »Shehnika«.

Nekaj o prvi ekspediciji proti severnemu tečaju.

Pred kratkem so našli ob severno-vzhodnem rtu Novaje Zemlje (proti severnemu tečaju) ostanke prezimišča, katerega je zgradil tamkaj holandski pomorščak Viljem Barents leta 1597 po

lahkomiselno razmetavala in je umrla v revščini. Njena vrstnica Faustina Bordoni je prejela na leto 15 tisoč goldinarjev.

Lepa Pavlina Lucca je zaslužila s petjem na potovanju po Ameriki leta 1873 na mesec 20.000 dolarjev. Henrietta Sontag je dobila v Londonu leta 1849 za eno igralno sezono v gledališču 500 tisoč frankov.

Da, znamenitih pevk minulega stoletja niso preobkladali samo z ljubeznijo, ampak so jih tolikokrat zasuli z zlatom. Pevka Gloslop na pariški operi je dobila za triletno nastopanje 675.000 frankov.

Kakor nekoč, se tudi današnje znamenite

poznajo. Sedaj si okorel in slovesen, pomaziljen in dolgočasen. Poišči si svoje vrste ljudi, med katerimi boš imel učinek s takimi darovi, toda mladim deklicam se ne bližaj. Pri teh si, tudi če so še tako vljudne s teboj, vendarle nesrečna in smešna figura.

Mlade deklice! Te še hočejo smejati, se teléti, klepetati veselé neumnosti, hočejo, da se jim dvori, da se jim nesmiselno dobrlika in zopet in zopet se smejati — in zopet in zopet klepetati.

Tega ti ne moreš, Hubert!

Ne cveteš več, v poznem poletju že stojiš. V majniku pa ne smeš vohati po zrelem ovsu — ti, stari konj!

Poslušal sem, kaj je ta mladi Čresnik pripovedoval Eriki. Če bi kdo zapisal in nato trezno prebral, bi se čudil, kako more človek kar naprej govoriti o ništevci, da se morejo ljudje razgovarjati tako priskutno površno. Toda dokler teče blebetanje melodiozno, je kratkočasno in oživljajoče. Kako nevoščljiv sem bil temu Čresniku in njegovi gibčni omejenosti!

prvi prestani zimi v pokrajinah in morjih okrog severnega tečaja.

Nordenskjöld, Nansen in Amundsen so nam znani kot veliki pionirji severnih krajev. Veliko manj je znanega o usodi prvega severnega raziskovalca Viljema Barentsa, odkritelja Spitzbergov ter Medvedjega otoka, ki je postal na severu smrtna žrtev raziskovanj leta 1597. Sedaj so slučajno zadeli na preostanke njegovega zimskega taborišča na njegovi zadnji poti. Gre namreč za ostanke soda, kože, čolna, harpun in raznih drugih predmetov.

Še le po preteku par stoletij stopa v ospredje pomen Barentsovih raziskovalnih voženj. Gospodarska razkrivanja Sibirijske zahtevajo trgovski promet po morju ob norveški obali preko Novaje Zemlje do izliva velikih sibirskih rek v morje. Tega pota se je poslužil omenjeni Holanec na treh vožnjah. Po njem nosi tudi veliki del Ledenege morja ime Barentsovo morje.

Prvi njegovi kratki potovanja v letih 1594 in 1595 sta bili takorekoč brezuspešni. Prihodnje leto se je lotil Viljem Barents skupno s kapitanom Rypom novega potovanja, ki mu je bilo omogočeno, ko je bil predložen holandski vladi načrt: stopiti z narodi ob severu v trgovske zveze.

Obe ladji odpremljene ekspedicije sta odkrili dne 19. junija 1596 Spitzberge in sta odjadrali vedno dalje proti severo-vzhodu, da bi poiskali pravilni prehod, ki je postal cilj severnih ekspedicijskih v poznějšíh stoletjih. Dne 1. junija je bil odkrit majhen otok, ki je prejel radi na njem živečih številnih belih medvedov ime »Medvedji otok«.

Danes je omenjeni puščobni otok zelo važen, ker se nahaja na njem najbolj severna vremenoslovna opazovalnica.

Barents se je ločil od Rypa ter sklenil, da bo objadral obal Novaje Zemlje. Kmalu je zašel v debel led. Konec avgusta je moral stopiti na suho, kjer je zgradil kočo za prezimovanje. Prva zi-

Boltežar mi je prišel naproti. Ta je govoril saj stvarno o dnevnikih vprašanjih. Zaostal sem z njim nekoliko.

»Torej, povabil sem nadučitelja in njegovo ženo, potem gospodično Grubelnikovo in žalibog tudi slikarja Čresnika. To sem moral storiti, ker je sin mojega gospodarja. Povabiti sem hotel tudi Šipčevo Liziko, čeprav takorekoč ne sodi v tako družbo. Gospod Čresnik je ostajal pri tem. Toda gospodična Grubelnikova pa je vztrajala pri svojem, naj Lizike ne vabim, da, zagrozila je, da sama ne pride, če se to zgodi. Tedaj se je Čresnik udal.«

»Ona — Erika — ni hotela, da bi bila povabljen tudi Šipčevo Lizika — zakaj pa ne?«

»Kaj vem? Najbrž je ljubosumna. Zaradi tegale veterinjaka!«

Postalo mi je vroče.

»Da in gospodična Grubelnikova neče, da bi jo naslikal obenem z Liziko. Ali samo, ali pa nič, je rekla.«

»Tako — tako!«

Za zimska ročna dela!

Gospodinje in dekleta, za zimska ročna dela si nabavite vzorce iz Predtiskarije v Mariboru, Trg kralja Petra 4. — Dobili smo povsem nove in moderne vzorce in monograme, blazinice, kakor tudi za razne stenske prte, namizne prte itd. Na podlagi naših vzorcev lahko napravite sledeče napise na kuhinjskih prtih:

Ljubo doma, kdor ga ima.

Če dom v ljubezni tvoj in solnčnem je sijaju, prepričan lahko si, da tu živiš že v rajju.

Naj človek cel svet obteče, najboljši kruh doma se peče.

Ohrani Bog te v cveti, planinska roža ti!

Skrjanček poje, žvrgoli, se belga dneva veseli.

Pastirica kravce pase, ona ima svoje špase, pastire pa pravi: Juhej, juhej, na planincih lušno je!

Kdor o meni slabo sodi, naj nikar v moj dom ne hodi.

Lepšega na svetu ni, če na sreči dom stoni.

Glej naprej, nazaj ne glej nikoli, nov pogum bo zdravilo tvoji boli!

Če v kuhinji v lonec kukaš, ženkinu si jezo skuhaš.

Preljubi možiček, ostan doma, če ne si poiščem drugega!

Ako žena črno gleda, tudi možu je hudo, rajši v krčmi ti poseda, zato ženka glej lepo!

Oglejte si vzorce v prodajalni Kralja Petra trg 4!

ma ob severnem tečaju je nakopala raziskovalcem nepopisne težave.

»Dne 27. septembra je bila zgradba k... čez skoro gotova, a je nastopila tako ostru zima, da mornarji niso mogli držati lesa in žrebljev in so jim roke naravnost zmrznile«, čitamo v poročilu Barentsovega spremljevalca, Holandca de Veera.

Še le maja prihodnjega leta so opro-